

YTTRANDE

2012-04-02

Svea hovrätt
Mark- och miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Nordkalks ansökan om täktverksamhet på fastig-heten Bunge Ducker 1:64 Gotland samt därtill hörande följdverksamhet (Mål nr M 10582-11 och Mål nr M 9480-11)

Svenska Botaniska Föreningen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på innehållet i Nordkalks skrivelse den 23 mars 2012 och aktbilagorna 33-34,36 och 39 i rubricerat mål.

Föreningen konstaterar att Nordkalk inte gjort något försök att eliminera påtalade brister under de senaste åren och har inte heller nu redovisat något i sak nytt i ärendet. Senaste nytt var att bolaget 2011 ändrade sin ansökan och bekräftade därmed att den ursprungliga ansökan innehöll orealistiska moment, vilket Föreningen påtalat i tidigare yttranden, senast den 21 februari 2011 och 21 januari 2012. Andra brister kvarstår och genom ändringarna 2011 uppkom också nya problem som inte prövats av Miljööverdomstolen. Nu föreligger två olika ansökningar, vilka båda orsakar skador som strider mot gällande lagbestämmelser. Uppenbarligen har Nordkalk frångått den ursprungliga ansökan.

Nordkalk vill antingen inte inse vad som brister i faktaredovisningen eller också struntar bolaget i att uppfylla de krav lagen ställer i förhoppning att Mark- och miljööverdomstolen med stöd av domen 2009 ska ge bolaget tillstånd utan att närmare beakta att täktplanen ändrats i väsentliga delar, att bolaget dessutom saknar tillstånd (bilaga 1) och att hela projektet kännetecknas av brister och felaktigheter som Föreningen, Naturvårdsverket, Mark- och miljödomstolen med flera påtalat. Föreningen vill utöver vad som redovisats i tidigare yttranden nu också visa hur bedömningar om hydrologin har resulterat i felaktiga slutsatser som uppenbart strider mot miljöbalken, EU-direktiv och EU-domstolens Waddensee-dom (C-127/02). Nordkalk äger annan mark med kalkförekomst, där täktverksamhet planeras (se skrivelsen den 21 februari 2011). Artskyddsförordningen ger ett Strikt skydd för livsmiljöer med utpekade arter inom hela fastigheten Bunge Ducker 1:64. Det är inte möjligt att fastställa ett rättssäkert kontrollprogram med utgångspunkt från felaktigheter i redovisningen och i avsaknad av relevanta datauppgifter.

Nordkalk har inte sökt och saknar tillstånd vad gäller artikel 12 i Art- och habitatdirektivet (bilaga 1), vilket innebär att Nordkalk inte har laglig rätt att utföra något förberedande arbete eller att bedriva täktverksamhet varken inom Bunge Ducker 1:64 eller i området där transportband och väg planeras. Se vidare nedan.

Föreningen **yrkar** att Mark- och miljööverdomstolen fastställer Mark- och miljödomstolens dom den 30 november 2011 och som konsekvens av detta ogiltigförklarar den tidigare domen från 9 oktober 2009. Föreningen **yrkar** vidare att Mark- och miljööverdomstolen inhämtar förhandsbesked från EU-kommissionen, innan dom meddelas, eftersom områden med prioriterade livsmiljötyper påtagligt skadas. Som skäl för yrkandena hänvisar Föreningen till nedanstående samt sin skrivelse i målet från den 21 januari 2012 och tidigare.

Svenska Botaniska Föreningen

Adress / Address
Norbyvägen 18 A
SE-752 36 UPPSALA, Sweden

Telefon / Telephone
Nat. 018 - 471 28 91
Int. +46 18 - 471 28 91

E-mail
sbf@sbf.c.se

Mark- och miljödomstolen avslår i dom den 30 november 2011 Nordkalks ansökan. Domen 2 (7) är riktig i både naturvetenskapligt och juridiskt avseende. EU har i dom C-396/09 tagit ställning för att underinstans kan frångå högre instans bedömning i tillåtlighetsfrågan: ” Unionsrätten utgör hinder för att en nationell domstol ska vara bunden av en nationell processrättslig bestämmelse, enligt vilken den måste tillämpa den bedömning som gjorts av en högre nationell instans, när det framgår att den bedömning som denna högre instans har gjort inte är förenlig med unionsrätten, såsom denna uttolkats av EU-domstolen.” Mark- och miljödomstolen har alltså både rätt och skyldighet att avslå Nordkalks ansökan. Här handlar det inte om något domstolstrots, som Nordkalk gjort gällande, utan enbart om att domstolen tagit ansvar för att domen är rättssäker och inte strider mot 7 kap 28a § miljöbalken, EU-rätten eller EU-domstolens domar.

Felaktigheter och brister i det hydrologiska underlagsmaterialet

De hydrologiska förhållandena inom och i anslutning till fastigheten Bunge Ducker 1:64 inklusive Natura 2000-områdena är komplexa och inte klarlagda, vilket de båda miljödomstolarna är överens om och som följande utdrag/citat från respektive domar visar.

Miljödomstolen har i dom 2008 (sid 121) konstaterat att det trots omfattande hydrologiska undersökningar ”fortfarande finns oklarheter av vikt vad gäller särskilt grundvattenförhållandena. Miljöpåverkan av en sådan ingripande och icke reversibel verksamhet som det här är fråga om måste beskrivas ingående och fullständigt för att syftet att vara underlag för prövningen ska uppfyllas. Det finns emellertid rimligen en gräns för när det är alltför kostsamt och tidskrävande att i en ansökan klargöra samtliga miljöeffekter i en avlägsen framtid”. Trots dessa brister godkänner Miljödomstolen Miljökonsekvensbeskrivningen.

”Miljööverdomstolen gör i likhet med Miljödomstolen bedömningen att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas” (sid 11). ”Av utredningen i målet framgår att hydrologin i täktområdet och dess omgivning uppvisar stora heterogena förhållanden. Resultatet av beräkningarna innehåller därför osäkerheter. Som Miljödomstolen funnit skulle emellertid ytterligare utredning inte ge något klarare besked om vad som kan förväntas i fråga om ändrade vattenströmmar vid full utbrytning av täkten. Det finns skäl att anta att de utpekade våtmarkerna, som delvis ligger inom influensområdet och som är känsliga för förändrad hydrologi i form av både torka, dämning och förändrad vattenkemi, i viss utsträckning kommer att skadas av täktverksamheten” (sid 16).

De båda Miljödomstolarna är överens om att de hydrologiska undersökningarna inte är tillfyllest utan att det föreligger brister i redovisningen. Miljödomstolen anger vid godkännandet av miljökonsekvensbeskrivningen att ”Bristerna i kunskapsläget får istället beaktas vid tillståndsprövningen” och avslår ansökan såsom lagstiftningen föreskriver, medan Miljööverdomstolen – trots bristerna – lämnar bifall till ansökan trots att detta uppenbart strider mot den lagstiftning som domstolen ska tillämpa.

Miljööverdomstolen har 2009 fastslagit att det är uppenbart att täktverksamheten kommer att ge upphov till effekter på bevarandeområdena. Vidare konstateras att ”Det är därför nödvändigt att skyddsåtgärder kan utföras och att verkningarna av dessa kan kontrolleras så att det säkerställs att de skyddade livsmiljöerna inte skadas och att den gynnsamma bevarandestatusen bibehålls” (sid 16). Domstolen har inte kunnat bedöma om åtgärden är realistisk eller omöjlig att genomföra. Miljööverdomstolen framhåller (sid 16) ”att det finns en osäkerhet om de föreslagna skyddsåtgärderna är tillräckliga.”

Nordkalk har den 21 december 2011 bekräftat, att det kommer att bli effekter i täktens omgivning, vars typ och omfattning inte kan förutses. Dessutom anger Nordkalk att bolaget har Miljööverdomstolens tillstånd för detta (bilaga 4 sid 11). Påståendet är anmärkningsvärt,

eftersom Miljööverdomstolen särskilt påtalat i domen 2009 att verksamheten inte får skada gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-område. 3 (7)

Relevanta hydrologiska data saknas, vilket beror på att Nordkalk varken undersökt eller redovisat vilka hydrologiska vattenregimer som reglerar vegetationens, naturtypernas och arternas utformning och sammansättning. Företaget har inte heller redovisat hur hydrologin förändras kort- och långsiktigt. Att det saknas uppgifter och brister allvarligt i det hydrologiska underlagsmaterialet gör det omöjligt för någon person eller myndighet att med någon form av rättssäkerhet fastställa konsekvenser eller kontrollprogram som med vetenskapligt bästa metod ska garantera att verksamheten inte skadar Natura 2000-område.

Brister i underlagsmaterialet om naturtyper, arter och fysisk miljö

Uppgifter om typiska arter, mängdförhållanden och variation mellan år i olika naturtyper i Natura 2000-område saknas, även i prioriterade naturtyper. Redovisning av arter mm måste göras innan verksamheten påbörjas och inte efter, när påverkan är ett faktum. Fastställandet av ett kontrollprogram är inte en sådan mindre fråga som kan delegeras till tillsynsmyndighet med stöd av 22 kap 25 § tredje stycket miljöbalken.

Föreningen har visat i yttrande den 21 januari 2012 att Nordkalks förslag till kontrollprogram inom mark- och vattenområden i Natura 2000-område är oanvändbart för sitt syfte. De ekologiska sambanden mellan naturtyper/arter och hydrologi har inte redovisats, vilket gör det omöjligt att upptäcka och förebygga skador, innan irreversibla skador uppkommit.

Någon samordning vad avser effekter och konsekvenser mellan Nordkalks och SMA Minerals ansökan om utsläpp av kväveföreningar och andra ämnen till vatten som skadar Natura 2000-område och vattenförsörjningen har inte skett som lagen föreskriver – se avgörande C 404/09. Kontrollprogram för hur arter i vattenområdet och dess omgivning påverkas och skadas av förändrade miljöförhållanden har inte redovisats, inte heller hur vattenkvaliteten förändras. Detta strider också mot bestämmelser i Vattendirektivet.

Nordkalk har inte redovisat någon slutlig efterbehandlingsplan, vilket gör det omöjligt att bedöma hur hydrologin och de omgivande områdena påverkas både kort- och långsiktigt.

I övrigt hänvisar Föreningen till de brister och felaktigheter i detta mål som tidigare påtalats i Föreningens yttranden.

Lagtillämpningen

När prövning enligt 7 kap 28a § miljöbalken görs får enligt proposition 2000/01:111 sid 68 och enligt EU-kommissionens vägledning myndigheten tillåta verksamheten eller åtgärden först efter att ha förvissat sig om att den är förenlig med direktivet. Det betyder att myndigheten måste vara förvissad om att verksamheten eller åtgärden, ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder, inte kan skada livsmiljön. Bedömningen av vad som är en försämring måste naturligtvis ske med utgångspunkt i önskemålet att i området upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den art eller de arter som är typiska för livsmiljön. Om det inte på objektiva vetenskapliga grunder kan uteslutas att en planerad verksamhet kan medföra påverkan av betydelse för ett område kan den inte godtas, de s k Waddenzee-kriterierna (C-127/02). Föreningen har visat att utredningar och redovisningar av fakta saknas i målet, vilket resulterat i felbedömningar och en felaktig dom 2009. Det ankommer nu på Mark- och miljööverdomstolen att förvissa sig om att planerna att öppna nytt kalkbrott inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 varken är förenliga med naturvetenskapliga fakta eller gällande juridiska regler men ska trots detta utmynna i en rättssäker dom.

Det är knappast förvånande att EU-kommissionen intresserar sig för myndigheternas handläggning av detta ärende. I målet har Högsta Domstolen satt sig över EU-rätten och medvetet undvikit att ändra 2009 års felaktiga dom genom att inte lämna prövningstillstånd. Det föreligger i lag föreskriven skyldighet att samråda med EU-kommissionen, när det som i detta fall handlar om prioriterade naturtyper. Kommissionen har tidigare kritiserat Sverige för att inte begära förhandsavgöranden. 4 (7)

Redan vid tillståndsprövningen ska det enligt EU-rätten stå klart att verksamheten inte påtagligt kan skada djur och växter eller deras livsmiljöer. Allvarliga brister i ett beslutsunderlag vad gäller möjlig och tillåten påverkan på ett Natura 2000-område kan inte uppvägas av att grundläggande frågor istället tas upp i kontrollprogram som fastställs lång tid efter att verksamheten har påbörjats. Bestämmelserna medger inte att riskbedömningen skjuts på framtiden. Bolagets verksamhet är inte tillåtlig utan att prövningsmyndigheten - oavsett var i instansordningen den befinner sig - samtidigt anger vilket eller vilka villkor som konstituerar verksamhetens tillåtlighet. Nordkalk har inte redovisat uppgifter som gjort det möjligt för domstolen att besluta om villkor och kontrollprogram vad gäller Natura 2000. När dessa uppgifter saknas kan omöjliga tillstånd meddelas.

Strikt skyddade arter i Artskyddsförordningen och artikel 12 i Art- och habitatdirektivet

Strikt skydd av djurarter mm föreskrivs i artikel 12 i Art- och habitatdirektivet och gäller för förtecknade arter som förekommer inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 (bilaga 1) och i område där transportband och väg planeras. Skyddet för dessa arter är strikt. Nordkalk har inte tillstånd att varken skada arterna eller deras livsmiljöer avsiktligt eller omedvetet. Detta är ett hinder för att Nordkalk kan påbörja någon form av avverknings- eller anläggningsarbete inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 m fl.

Inom täktens verksamhetsområde inklusive området där väg och transportband planeras förekommer strikt skyddade djurarter enligt Art- och habitatdirektivet såsom apollofjäril och svartfläckig blåvinge. Arterna förekommer permanent under hela året i sina livsmiljöer - både vad gäller fortplantning och övervintring - med spridd förekomst inom fastigheten, där de också är obligat knutna till förekomsten av sina värdväxter respektive värddjur. Båda arterna är sällsynta med en starkt fragmenterad utbredning samt förtecknade i både IUCN:s globala rödlista och i Sveriges Rödlista 2010. Arternas överlevnad är inte säkerställd varken nationellt eller internationellt. Artikel 12 i Art- och habitatdirektivet föreskriver att de djurarter som är särskilt utpekade i bilaga 4 och som omfattar bland annat nämnda arter ska åtnjuta skydd i alla livsstadier året runt. Detta slås också fast i 4 § Artskyddsförordningen. Lagstiftningens krav att strikt skydda nämnda djurarter och deras livsmiljö är inte förenlig med täktverksamhet och är inte tillåtlig enligt gällande EU-direktiv och Artskyddsförordning. Rättsverkande domar rörande t ex större vattensalamander, som åtnjuter lagstadgat skydd enligt artikeln i EU-direktivet och Artskyddsförordningen, bekräftar detta. Inom området förekommer även fåglar som trädlärka, nattskärna och spillkråka, vilka är förtecknade i och ska skyddas enligt Fågeldirektivet.

Miljööverdomstolen eller annan myndighet har inte prövat att täktverksamheten är förenlig med det lagstadgade skyddet för djuren och deras livsmiljö. EU-kommissionen har med stöd av EU-domstolen lämnat vägledning rörande artikel 12 i Art- och habitatdirektivet.

EU-kommissionens vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer anges i artikel 12 i Art- och habitatdirektivet (punkterna (a), (b) och (c) att avsiktliga gärningar att störa djurens livsmiljöer är förbjudna och måste undvikas, medan avsikt inte är en nödvändig förutsättning enligt punkt (d). Artikel 12(1)(d) kräver att alla aktiviteter som leder till att platser för fortplantning eller vila försämras eller förstörs ska förbjudas, oavsett om aktiviteterna är

avsiktliga eller inte. Gemenskapens lagstiftare har fokuserat på de två viktiga aspekterna fortplantning och vila, och bestämt att striktare regler krävs. EG-domstolen har bekräftat att ”gemenskapens lagstiftare har, genom att inte begränsa det förbud som föreskrivs i artikel 12(1)(d) i direktivet till avsiktliga gärningar, så som skett i artikel 12(1)(a)–(c), visat sin intention att ge platser för fortplantning och vila ökat skydd mot gärningar som försämrar eller förstör dem. Med tanke på betydelsen av direktivets mål, att skydda den biologiska mångfalden, är det inte alls oproportionerligt att det förbud som föreskrivs i artikel 12(1)(d) inte begränsas till avsiktliga gärningar.”

Bristande kunskap hos Nordkalk

Nordkalk uppfyller inte Kunskapskravet enligt 2 kap 2 § miljöbalken. Här har till exempel inte den vetenskapligt bästa metoden kommit till användning på det sätt som EU-domstolen kräver. Waddenzee- domen C-127/02 är direkt vägledande för hur EU-direktivet ska tillämpas, vilket också gäller detta mål. Om domen varit vägledande för Nordkalk, som i sin skrivelse den 23 mars 2012 hävdar att så varit fallet, skulle inte de uppenbara brister och felaktigheter finnas i Nordkalks ansökningshandlingar eller i Miljödomstolens dom 2009 som Föreningen visat.

Bristande kunskap och insikt om naturvetenskapliga förhållanden är förklaringen till att Nordkalk inte vill inse att de ändringar bolaget vill genomföra i täktansökan i praktiken innebär nya förhållanden som varken prövats eller är tillåtliga.

Om EU-kommissionen begär att Regeringen anmäler Ojnaremyr till Natura 2000 är ännu inte klarlagt. Regeringen undantog 2006 efter uppvaktning av Nordkalk just detta område, då Ojnaremyr i form av ett Natura 2000-område skulle förhindra bolagets exploateringsplaner. Regeringen har lagt ärendet åt sidan i avvaktan på beslut enligt vad som framgår av skrivelse från Naturvårdsverket den 13 mars 2012 i Mål nr M 5077-11 Rotel 0609. Undantaget som Regeringen gjort strider mot EU-rätten och måste bedömas som laga hinder för att Ojnaremyr ska kunna ingå i Nordkalks verksamhetsområde i det planerade brottet eller att naturmiljön med prioriterade naturtyper skadas genom täktverksamhet såsom planeras, innan frågan om Ojnaremyr i Natura 2000 är avgjord. Domstolen har även av denna anledning skäl att samråda med EU-kommissionen.

Med vänlig hälsning

Margareta Edqvist
Ordförande

Bilaga 1

Strikt skyddade djurarter samt Utdrag ur Föreningens skrivelse till Miljödomstolen 24 januari 2007.

Kopia till

Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Gotlands län

BILAGA 1

Strikt skyddade djurarter inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 Gotland m fl (Mål nr M 10582-11 och Mål nr M 9480-11)

Nordkalk har inte tillstånd att förstöra livsmiljöer och skada strikt skyddade arter inom fastigheten Bunge Ducker 1:64 enligt artikel 12 i Art- och habitatdirektivet.

Artskyddsförordningen ger särskilt utpekade arter ett strikt skydd som samhället ska tillgodose. Eftersom Nordkalk förvärvat annan mark med kalkberggrund i syfte att öppna nytt brott gäller skyddet utan undantag. Länsstyrelsen i Gotlands län är den myndighet som ansvarar för att lagstiftningen efterlevs.

Följande händelser kan nämnas i sammanhanget :

2007-01-24 Föreningen påtalar i yttrande till Miljödomstolen brister i Nordkalks redovisning och ansökan rörande strikt skyddade arter och Artskyddsförordningen. Föreningen begärde att ansökningshandlingarna skulle kompletteras. Så har inte skett. Utdrag ur skrivelsen bifogas nedan, då texten inte redovisas i Miljödomstolens dom.

2008-12-19 Miljödomstolen meddelar dom i målet rörande Nordkalks ansökan om tillstånd till bergtäkt och vattenverksamhet på fastigheten Bunge Ducker 1:64 samt därtill hörande följdverksamhet.

Ansökan avslås bland annat av skälen att ”Såväl lokaliseringen som risken för påverkan på omgivande bevarandeområden och faran för hotade arter hindrar att tillstånd kan ges”.

2009-före huvudförhandlingen

Nordkalk skriver till Miljööverdomstolen och erinrar om ändringar i lagstiftningen om täkter den 1 augusti 2009, 6a § 9 kap miljöbalken, d v s att hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande art inte utgör hinder för täkttillstånd.

Skrivelsen berör inte de Strikt skyddade arterna (som är rödlistade) i Artskyddsförordningen och artikel 12 i Art- och habitatdirektivet.

2009-11-30 ”Miljööverdomstolen upphäver Miljödomstolens dom och förklarar att det är tillåtligt att, i enlighet med vad Nordkalk AB angett i ansökningshandlingarna och i målet angett och åtagit sig”.

”- Växt- och djurarter

Inom hela fastigheten Bunge Ducker 1:64 finns en koncentration av ett extremt stort antal hotade, sällsynta och hänsynskrävande växt- och djurarter (jämför bilaga 2:5 karta 1), d v s arter som inte har sin framtid säkrad i landet (rödlistade arter). Art- och individrikedomen är uppseendeväckande stor. Sannolikt finns ett större antal hotade arter som inte noterats i de förtjänstfullt genomförda men många gånger alltför ofullständiga undersökningarna. Många av arterna är fridlysta. Här finns endemiska arter samt globalt rödlistade växt- och djurarter. *Här finns också arter som Sverige förbundit sig att skydda enligt fågel- och habitatdirektivet. Nordkalk har inte beaktat gällande lagskyddsbestämmelser för växt- och djurarter, varken i Natura 2000 - fågeldirektivet och habitatdirektivet – eller i artskyddsförordningen. Ansökningshandlingarna är till följd av detta förbiseende ofullständiga. Ansökan liksom miljökonsekvensbeskrivningen beaktar inte att t ex djurarterna och alla deras livsmiljöer ska skyddas såväl vad gäller yngelplatser och platser för födosök som övervintringsplatser mm.*

Arter och deras livsmiljöer, som är förtecknade i artikel 12 i Habitatdirektivet samt i artikel 4 och 5 i Fågeldirektivet, ska ges ett noggrant skydd inom sitt naturliga utbredningsområde. Skyddsbestämmelserna i direktiven återfinns i 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen, där det bland annat fastslås att det är förbjudet att avsiktligt störa eller förstöra livsmiljöerna för dessa arter.

En täktverksamhet inom Bunge Ducker skulle oåterkalleligt skada förekomsten av ett stort antal arter, vars framtid varken är tryggad i Sverige eller Europa, och som Sverige ska ge ett starkt skydd. Hit hör bland annat nattskärna, spillkråka, trana, trädlärka, ängshök, kungsörn, apollofjäril och svartfläckig blåvinge. Ansökningshandlingarna uppger ett tiotal arter som finns förtecknade i de båda direktiven. Det finns sannolikt fler arter inom och i nära anslutning till fastigheten. Det är mycket få områden i Sverige som innehåller så många högt skyddsvärda arter i sina naturliga livsmiljöer som är fallet i det aktuella området.

Ansökningshandlingarna redovisar inte någon samlad bild över vilka områden som utgör livsmiljö för ovanstående arter inom fastigheten Bunge Ducker. Sannolikt berörs större delen av fastigheten men att med full säkerhet avgöra hur det verkligen förhåller sig kan inte bedömas med hjälp av ansökningshandlingarna. Föreningen vill i sammanhanget erinra om att vissa av dessa djurarter är helt beroende av andra växt- och djurarter för sin överlevnad, vilket självklart också ska beaktas i sammanhanget. Som exempel kan nämnas att apollofjäril och svartfläckig blåvinge båda är helt beroende av olika ljuskrävande värdväxter (vit fetknopp och kärleksört respektive timjan och kungsmymta) för att kunna utvecklas. Den svartfläckiga blåvingen, vars utbredningsområde har krympt och blivit allt mindre samtidigt som arten blivit allt sällsyntare i Sverige, är dessutom beroende av speciella arter bland myror för att utvecklas, övervintra och överleva. Det är ett mycket komplicerat samspel mellan myror och fjäril som sker under markytan i utbredda myrgångar. Både fjärilsarterna, värdväxterna och myran kräver tillgång på ljus och värme och förekommer följaktligen på och under öppen mark på kalkhällar, alvar, skogsgläntor och i gles skog. Bunge Ducker har utmärkta livsmiljöer för dessa arter.

På uppdrag av riksdag och regering upprättas särskilda åtgärdsprogram för hotade arter i syfte att uppnå dels de miljömål som riksdagen fastställt, dels de internationella överenskommelser som Sverige träffat om att hindra förlusten av biologisk mångfald och stärka populationer för arter som finns särskilt förtecknade i EUs Natura 2000-direktiv. Åtgärdsprogram upprättas för bland annat svartfläckig blåvinge, havs- och kungsörn samt ängshök, vilka finns inom och i anslutning till Bunge Ducker, för att kunna utveckla och/eller bevara livskraftiga populationer med gynnsam bevarandestatus.”